

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA "PETRE ANDREI" DIN IAȘI
1.2 Facultatea	Psihologie, Științele Educației și Asistență Socială
1.3 Departamentul	Psihologie și Asistență Socială
1.4 Domeniul de studii	Psihologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Psihologie/Psiholog

2. Date despre disciplină Cod disciplină: PP1106

2.1 Denumirea disciplinei	Psihologia educatiei						
2.2 Titularul activităților de curs	Lector univ.dr. Gianina Caranfil						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lector univ.dr. Gianina Caranfil						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	EX	2.7 Regimul disciplinei	Ob.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru) al activităților didactice

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar / laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar / laborator	14
3.7 Distribuția fondului de timp					ore
Participare la orele de curs și seminar					42
Studiul după manual / suport de curs, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					27
Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					24
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.8 Total ore studiu individual					83
3.9 Total ore pe semestru					125
3.10 Numărul de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în psihologie. Comunicare didactica
4.2 De competențe	Cunoașterea conexiunilor dintre prevederile politicilor educaționale și contextele proceselor de învățare

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Număr minim de studenți în vederea formării grupelor pentru derularea disciplinei de specialitate

5.2. de desfășurare a seminarului	Rezervarea sălilor pentru desfășurarea seminarului aferent disciplinei de specialitate.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	C1 Operarea cu concepte fundamentale în domeniul psihologiei 1 credite C1.2 Explicarea și interpretarea fenomenelor psihologice, utilizând adecvat concepte și teorii de bază din domeniu 1 credite C4 Evaluarea psihologică a individului, grupului și organizației 1 credite C4.1 Utilizarea adecvată în comunicarea profesională a conceptelor, metodelor și instrumentelor specifice evaluării psihologice (individuală, de grup și organizațională) 1 credite
Competențe transversale	CT2 Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice 1 credite

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea, înțelegerea, valorificarea în practica educațională și psihologică a informațiilor științifice privind conceptele și problematica psihologiei educației.
7.2 Obiectivele specifice	Formarea abilităților de analiză, sinteză și operare corectă cu conceptele specifice domeniului educației; Identificarea principalelor perspective de analiză și interpretare a dezvoltării umane; Operaționalizarea principalelor noțiuni specifice psihologiei educației; Aplicarea noțiunilor de specialitate în analiza procesului educațional.

8. Conținuturi

8.1 Curs (teme, număr de ore, bibliografie)	Metode de predare
1. Psihologia educației în sistemul științelor educației. - Statut epistemologic: obiectul de studiu specific, normativitatea specifică, metodologia de cercetare specifică. - Importanța <i>psihologiei educației</i> procesul de formare inițială a profesorilor, în plan teoretic (cunoașterea psihologică a elevului) și aplicativ (diferențierea / individualizarea activității de educație / instruire la toate treptele și disciplinele de învățământ 2 ore online	- Prelegere introductivă - Studiul de Caz - Explicația – problematizare

2. Conceptele care definesc educația, educabilitatea, noile educații, analizate din perspectiva teoretică, metodologică și practică a psihologiei educației - Educația ca activitate psiho-socială. Analiza istorică a educației în contextul paradigmei pedagogiei psihologice/ psihocentriste - Educabilitatea ca model de dezvoltare psihică a personalității elevului. Analiza corelației funcționale dintre: a) <i>ereditate</i>, ca premisă naturală dezvoltării psihice a elevului; b) <i>mediu</i>, condiție socială (culturală, comunitară) a dezvoltării psihice a elevului; c) <i>educația de calitate</i> (proiectată <i>curricular</i>, în perspectiva educației permanente / învățării pe tot parcursul vieții și a autoeducației) ca factor determinant al dezvoltării durabile a personalității elevului. - „Noile educații”, în calitate de conținuturi particulare ale educației, subordonate conținuturilor generale ale educației (morală, intelectuală, tehnologică, estetică, fizică), abordate ca răspunsuri la problematica lumii contemporane construite la nivel psihologic superior, cognitiv și noncognitiv (afectiv-motivațional și volitiv-caracterial)- 2 ore fizic 3. Personalitatea elevilor si evoluția sa în context educațional deschis - Conceptul de personalitate. Definierea și analiza sa din perspectiva psihologia educației. Personalitatea în contextul sistemului psihic uman. Caracteristici generale: temperament, aptitudini, caracter, creativitate. Dimensiuni: generală, particulară (tipologică), individuală. Implicații la nivelul organizării activității de instruire în cadrul procesului de învățământ (frontală, microgrupală, individuală) - Evoluția personalității educatului (preșcolarului, elevului, studentului etc.) în contextul deschis al educației / instruirii, realizată formal, nonformal (și informal) la nivel de: sistem social, sistem de învățământ, proces de învățământ, activități și situații concrete de de educație/ instruire – 2 ore online 4. Stadiialitatea dezvoltării psihice si implicațiile sale educaționale - Stadiile dezvoltării psihice. Definierea conceptului. Analiza principalelor stadii de dezvoltare ale educatului. Reflectarea lor pedagogică la nivelul organizării sistemului și a procesului de învățământ și al proiectării curriculare a instruirii în perspectiva educației permanente, a învățării pe tot parcursul vieții și a autoeducației - Stadiialitatea dezvoltării cognitive: Teoria psihogenezei cunoștințelor si operațiilor intelectuale ale lui Jean Piaget. Stadiialitatea dezvoltării morale. Teoria lui Lawrence Kohlberg. Stadiialitatea dezvoltării psiho-sociale: Teoria dezvoltării identității a lui Erik Erikson. -2 ore online 5. Invățarea – ca activitate psihică fundamentală. Implicații la nivel pedagogic - Conceptul psihologic de învățare. Cadrul de referință, funcția generală și structura de bază. Tipuri de învățare. Factori și condiții ale învățării	- Exerciții și teme de reflecție - Diagrama cauzelor și efectelor -Harta conceptuală

- Analiza învățării din perspectivă pedagogică. Învățarea ca acțiune integrată curricular în cadrul activității de instruire. *-2 ore fizic*

6. Teoriile psihologice ale învățării ca modele de instruire eficientă

- Conceptele care definesc: teoriile psihologice ale învățării care „au un caracter descriptiv” și „modelele de instruire” care au un caracter normativ și prescriptiv” (J.S. Bruner)

- Clasificarea principalelor teorii psihologice ale învățării care pot fi valorificate ca modele de instruire eficientă – teoriile și modelele de tip: a) condiționare (Thorndike, Skinner; Gagne; Bloom); b) constructivist- cognitiv, structuralist-genetic (Piaget); socio-cultural (Vîgotski, Galperin, Bruner, Ausubel); c) învățare socială (Bandura); d) motivațională (Maslow); e) învățare alternativă pe baza valorificării inteligențelor multiple (Gardner) sau a inteligenței emoționale (Goleman). *-2 ore fizic*

7. Analiza unor teorii psihologice ale învățării valorificabile în mod special în activitatea de instruire în cadrul procesului de învățământ (I)

- Teoria condiționării ierarhic-cumulative a învățării (Gagne)
- Teoria psihologică a învățării depline (Carroll, Bloom)
- Teoria psihologică a învățării bazată pe valorificarea zonei proximei dezvoltări (Vîgotski)

- Teoria psihologică a acțiunilor mintale (Galperin) *-2 ore fizic*

8. Analiza unor teorii psihologice ale învățării valorificabile în mod special în activitatea de instruire în cadrul procesului de învățământ (II)

- Teoria învățării școlare complexe (Ausubel)
- Teoria psihologică a inteligențelor multiple
- Teoria psihologică a inteligenței emoționale *-2 ore fizic*

9. Rolul motivației în activitatea școlară.

- Motivația ca factor orientativ al învățării școlare. **Importanța saltului valoric de la motivația externă la motivația internă a învățării**

- Modelul ierarhic al motivației umane (A. Maslow). Interpretarea sa din perspectivă pedagogică

- Strategii de stimulare a motivației învățării în cadrul procesului de învățământ, eficiente în contextul activităților de educație și instruire organizate formal și nonformal – *2 ore fizic*

10. Problematika dimensiunilor psihosociale ale clasei de elevi

- Particularitățile psihosociale ale clasei de elevi. Sinteza colectivului de elevi

- Rolul profesorului-diriginte în cunoașterea și valorificarea resurselor psihosociale și pedagogice ale clasei de elevi

- Cooperarea și competența la nivelul clasei și al organizației școlare. Implicații în plan educațional

- Competența socială a elevilor – factor important la nivelul clasei de elevi și al activităților de educație / instruire, organizate în contextul procesului de învățământ -2 ore fizic

11. Personalitatea profesorului abordată din perspectiva psihologiei educației

- Statutul psihosocial al profesorului. Rolurile pedagogice asumate în cadrul procesului de învățământ, în societatea modernă și contemporană
- Cultura pedagogică generală, specifică și aplicată a profesorului. Importanța studiului psihologiei educației
- Conceptele operaționale care definesc: competența pedagogică (didactică), empatia pedagogică (didactică), stiluri educaționale (manageriale, cognitive, didactice, socio-afective).
- Calitatea corelației profesor-elev. Managementul psihologic al clasei de elevi - 1 ora online, 1 ora fizic

12. Creativitatea profesorilor și a elevilor în cadrul procesului de învățământ

- Creativitatea, dimensiune generală a personalității umane
- Creativitatea la nivel de produs și de proces
- Caracteristici specifice creativității la nivelul principalilor „actori ai educației”, profesorul și elevul.
- Strategii și metode de stimulare psihosocială a creativității profesorului și a elevilor în cadrul procesului de învățământ, în context deschis, formal și nonformal- 2 ore fizic

13. Comunicarea didactică din perspectiva psihologiei educației

- Conceptul de comunicare didactică. Sfera de referință. Funcția generală și structura sa de bază
- Comunicarea didactică la nivel de principiu, de proiectare curriculară a educației și a instruirii la toate nivelurile sistemului și ale procesului de învățământ
- Analiza psihologică a comunicării didactice la nivelul corelației informare – formare-dezvoltare pozitivă a personalității elevului, necesară în construcția și finalizarea oricărui mesaj pedagogic în cadrul oricărei activități de educație / instruire organizată formal sau nonformal în contextul procesului de învățământ- 2 ore fizic

14. Succesul / Insuccesul școlar.

- Definirea conceptului operațional de succes/ insucces școlar. Sfera de referință la nivel psihologic, pedagogic și social
- Factorii succesului/ insuccesului școlar
- Forme de manifestare a succesului/ insuccesului școlar

- Strategii și metode de stimulare a succesului școlar, de prevenire și combatere a insuccesului școlar. -2 ore fizic	
Bibliografie: A) Referințe principale 1. Birch, A.,(2000), <i>Psihologia dezvoltării</i>, Editura Tehnică, București 2. Ciolan, Lucian, (2008), <i>Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar</i>, Editura Polirom, Iași, 3. Crahay, Marcel, (2009), <i>Psihologia Educatiei</i>, Ed. Trei, București 4. Cristea, Sorin, (2015), <i>Dicționar Enciclopedic de Pedagogie</i>, vol. 1, A-C., Didactica Publishing House, Bucuresti 5. Cristea, Sorin; Cristina, Marina, Ghiță, (2019), <i>Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria și practica învățării școlare</i>, în Ion-Ovidiu Pânișoară; Marin Manolescu (coordonatori), <i>Pedagogia învățământului primar și preșcolar</i>, Editura Polirom, Iași, 6. Gardner, H., (2015) <i>Inteligențele multiple. Noi orizonturi</i>, ediția a III-a, trad., Editura Sigma, București 7. Golu, Mihai, (2004), <i>Bazele psihologiei generale</i>, Editura Universitară, București 8. Goleman, Daniel, (2008), <i>Inteligența emoțională</i>, Ediția a III-a, Editura Curtea Veche, București 9. Gutu, Vladimir; Vicol, Marta,(2014), <i>Tratat de Pedagogie</i>, Editura Performantica, Iași. 10. Piaget, Jean, (1971), <i>Psihologie și pedagogie</i>, trad. Editura Didactică și Pedagogică, București 11. Sălăvastru, Dorina, (2004), <i>Psihologia Educatiei</i>, Editura Polirom, Iași 12. Stănculescu, Elena, (2013), <i>Psihologia educației. De la teorie la practică, ediția a II-a</i>, Editura Universitară, București 13. Șoitu, Laurentiu, (2001), <i>Pedagogia comunicării</i>. Institutul European, Iași 14. Vicol, Marta (2020), <i>Psihologia educației, Suport de curs în format electronic</i>, Universitatea „Petre Andrei” din Iași B). Referințe suplimentare: 1. Bontas, Ioan , (2007), <i>Tratat de Pedagogie</i>, Ed. All, București 2. Chis, V. (2002), <i>Provocarile pedagogiei contemporane</i>, Presa Universitara Clujeana, Cluj 3. Cristea, Sorin,(2005), <i>Teorii ale învățării. Modele de instruire</i>, Editura Didactică și Pedagogică RA, București 4. Cristea, Sorin, (2019), <i>Concepte fundamentale în pedagogie, vol. 12, Realizarea instruirii ca activitate de predare-învățare-evaluare</i>, Didactica Publishing House, București 5. Gutu, Vladimir, Vicol, Marta, (2014) <i>Tratat de Pedagogie</i>, Editura Performantica, Iasi. 6. Krueger, Richard A., Casey, Mary Anne,(2005) <i>Metoda focus grup</i>. Iasi, Ed. Polirom 7. Stoica, Marin, (2001), <i>Pedagogie si psihologie</i>, Ed. Gheorghe Alexandru 8. Șoitu, Laurențiu; Cherciu, Rodica Diana coord.(2006). <i>Strategii educationale centrate pe elev</i>. Mec& UNICEF, Bucuresti 9. Stoica- Constantin, Ana(2006) <i>Psihologia rezolvarii conflictelor</i> apud Cursile anului II, semestrul I . Iasi, Universitatea „ Al. I. Cuza” – Facultatea de Psihologie si Stiinte ale Educatiei,Iasi 10. Vicol, Marta, (2014), <i>Dezvoltarea competențelor comunicative la studenți prin intermediul strategiilor didactice interactive</i>, Editura Performantica, Iași 11. Freud, S., (2004), <i>Psihologia inconștientului</i>, Opere, vol. III, Editura TREI, București 12. Piaget, J., Inhelder, B., (2005), <i>Psihologia Copilului</i>, Editura Cartier, București	
8. 2 Seminar / laborator (teme, număr de ore, bibliografie)	Metode de predare
Importanța psihologiei educației și a dezvoltării- 1 ora fizic Implicațiile modelelor de învățare în actul educațional -1 ora online	-Explicația-dezbatere - Convorbire generalizatoare

Stadiile dezvoltării inteligenței. Implicațiile teoriei piagetiene în actul educațional. Exerciții și teme de reflecție. -2 ore fizic Motivația în actul de învățare. Modelul ierarhic al trebuințelor umane. -1 oră online Dezvoltarea creativității elevilor. Metode de eliminare a blocajelor creativității.- 2 ore fizic Obiectul comunicării didactice. Definiții, delimitări conceptuale, tipologii. - 2 ore fizic Convingere, persuasiune și manipulare în comunicarea didactică.- 1 oră online Perspective psihosociale în educație. Particularitățile clasei de elevi. - 1 ora fizic Aptitudine, tact și competență psihopedagogică. Stiluri educaționale - 1 ora fizic Instrumente specifice psihologiei educației. Fișa psihopedagogică. -1 ora online Insuccesul/ eșecul școlar. Definiții, forme de manifestare, criterii de apreciere.- 1 ora fizic	- Studiul de Caz Scenariu -Învățarea prin cooperare - Brainstorming

Bibliografie:

a) referințe principale (bibliografie minimală):

Salavastru, Dorina, (2004), *Psihologia Educației*, Ed. Polirom, Iasi

Birch, A,(2000), *Psihologia dezvoltării*, Editura Tehnică, București

Fontaine, R., (2008), *Psihologia îmbătrânirii*, Editura Polirom, Iași

Killen, K.,(2003), *Copilăria durează generații la rând*, Editura First, Timișoara

Muntean, A., (2006), *Psihologia dezvoltării umane*, Editura Polirom, Iași

Munteanu, A., (2001), *Psihologia vârstelor adulte și ale senectuții*, Editura Argonaut, Timișoara

b) referințe suplimentare (bibliografie extinsă / opțională):

Muntean, A., (2006), *Psihologia dezvoltării umane*, Editura Polirom, Iași

Munteanu, A., (2001), *Psihologia vârstelor adulte și ale senectuții*, Editura Argonaut, Timișoara

Guțu, Vladimir, Vicol, Marta,(2014) *Tratat de Pedagogie*, Ed. Performantica, Iași.

Krueger, Richard A., Casey, Mary Anne. (2005). *Metoda focus grup*, Ed. Polirom, Iasi

Sălăvăstru, Dorina, (2004), *Psihologia Educației*, Ed. Polirom, Iasi

Stoica, Marin,(2001), *Pedagogie și psihologie*, Ed. Gheorghe Alexandru,

Șoitu, Laurentiu (2001). *Pedagogia comunicării*, Institutul European, Iasi

Șoitu, Laurentiu; Cherciu, Rodica Diana coord. (2006), *Strategii educationale centrate pe elev*, Mec& UNICEF, Bucuresti

Stoica- Constantin, Ana, (2006) *Psihologia rezolvării conflictelor* apud Cursile anului II, semestrul I, Universitatea „Al. I. Cuza” – Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Iasi

Vicol, Marta, (2014), *Dezvoltarea competențelor comunicative la studenți prin intermediul strategiilor didactice interactive*, Ed. Performantica, Iași

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- inițierea în soluții și strategii de prevenire/combatere/mediere a conflictelor școlare

- efectuarea studiilor pe teme din domeniul teoriei psihologiei educației
- modelarea diverselor relații de comunicare (părinte-copil; profesor-student; psiholog-client; consilier școlar-beneficiar)

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală
10.4 Curs	- participare activă; - demonstrarea însușirii conceptelor fundamentale cu care operează psihologia educației. - demonstrarea unor capacități și competențe de aplicare a diferitelor rezultate ale învățării în rezolvarea unor probleme teoretice și practice	Evaluare orală	50%
10.5 Seminar	Teme: scenarii, studii de caz, lucrări practice, proiecte.	Evaluare parțială	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Rezolvarea unei situații problemă, bine definită, de complexitate medie, din domeniul psihologiei educației utilizând tehnici de muncă eficiente.			

Data completării:
20.09.2023

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în Departament
27.09.2023

Semnătura Directorului de Departament